04/12/2019

Ο Τιμωρός Κεραυνός και η Ιστορία του ενδόξου Πυροβολικού

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία τιμούν σήμερα 4 Δεκεμβρίου την μνήμη της Αγίας Βαρβάρας. Σήμερα γιορτάζει το ένδοξο Πυροβολικό και μαζί του όλος ο Στρατός Ξηράς, οι άνδρες και οι γυναίκες, αξιωματικοί και υπαξιωματικοί σε κάθε μονάδα, σχηματισμό και ακριτικό φυλάκιο.

Ο τιμωρός κεραυνός και η προστάτιδα του Πυροβολικού

Η Αγία Βαρβάρα έζησε και μαρτύρησε επί Αυτοκράτορα Μαξιμιανού. Η μνήμη της τιμάται στις 4 Δεκεμβρίου από την Ορθόδοξη Ανατολική και τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία καθώς και το Πυροβολικό πολλών χωρών ανεξαρτήτως θρησκείας.

Η Αγία Βαρβάρα ήταν μονογενής θυγατέρα του πλούσιου Έλληνα ειδωλολάτρη Διόσκουρου , Σατράπη της Νικομήδειας. Παρόλο που το περιβάλλον στο οποίο ανατράφηκε , το αποτελούσαν φανατικοί ειδωλολάτρες, η Αγία φωτίσθηκε από την αλήθεια του Θείου Λόγου και νέα ακόμα ασπάσθηκε το Χριστιανισμό.

Αυτό προκάλεσε την οργή του πατέρα της που μεταχειρίσθηκε κάθε μέσο, ακόμα και βασανισμούς για να την μεταπείσει. Όταν όμως βρέθηκε εμπρός στην υπερήφανη και σταθερή στάση της την παρέδωσε στο διοικητή της επαρχίας , για να την τιμωρήσει. Ο Έπαρχος εντυπωσιάσθηκε από την έξοχη ομορφιά της νέας και προσπάθησε να την επαναφέρει στην ειδωλολατρία. Εμπρός όμως στην αμετάκλητη απόφαση της να μην απαρνηθεί το Χριστό, την υπέβαλλε σε φρικτά μαρτύρια, γι’ αυτό και ονομάσθηκε Μεγαλομάρτυρας.

Τελικά αποκεφαλίσθηκε με το ξίφος του ιδίου του πατέρα της, “ταίς πατρικαίς χερσί τω πατρικώ ξίφει την τελειώσιν δέχεται”, όπως λέει ο βιογράφος της Συμεών. Και κατά την παράδοση, καθώς απομακρύνονταν από την σφαγή της θυγατέρας του , η Θεία Δίκη, με μορφή κεραυνού, κατέκαψε το δήμιο–πατέρα.

Τον τιμωρό αυτό κεραυνό συμβολίζουν τα πυρά του Πυροβολικού και το 1829 καθιερώθηκε ως προστάτιδα του Ελληνικού Πυροβολικού και στις 4 Δεκεμβρίου του ιδίου χρόνου γιορτάσθηκε το γεγονός στο στρατόπεδο του μόλις συγκροτιθέντος πρώτου “Τάγματος Πυροβολητών”, όπως ονομάζονταν τότε, οπότε και προσφέρθηκαν στους επισκέπτες οι από τότε πατροπαράδοτοι λουκουμάδες με κονιάκ.

Η Ιστορία του Πυροβολικού Σώματος

Περίοδος 1821-1914

Όταν κατά το 1821 κηρύχθηκε η Ελληνική Επανάσταση, δεν υπήρχε κανένα οργανωμένο στρατιωτικό τμήμα στην Ελλάδα. Ο αγώνας διεξάγετο με τμήματα ατάκτων και τα πρώτα πυροβόλα προέρχονταν από λάφυρα των διαφόρων μαχών του αγώνα της ανεξαρτησίας. Ο Δημήτριος Υψηλάντης τον Ιούνιο του 1821 συγκρότησε στην Καλαμάτα ένα Ημιτάγμα Πεζικού, το οποίο υποστήριζε τμήμα πυροβολικού με δυο (2) ορεινά πυροβόλα αγορασμένα στην Τεργέστη με δαπάνη των εκεί ομογενών. Το πρώτο αυτό Τακτικό Σώμα κατεστράφη εξ’ ολοκλήρου στη μάχη του Πέτα του 1822 .

Με την άφιξη του Καποδίστρια το 1828 οργανώνεται το πρώτο Τάγμα Πυροβολικού (για πρώτη φορά στις 4 Δεκ. 1829 γιορτάζεται η γιορτή της Αγίας Βαρβάρας), διαθέτοντας 24 μικρά πυροβόλα, 36 πολιορκητικά και 24 όλμους.

Το 1843 μετονομάζεται το Τάγμα Πυροβολικού σε Μοίρα Πυροβολικού, εφοδιασμένη με οβουζοβόλα και σφαιροβουζοβόλα, ενώ το Δεκέμβριο του 1867 καθορίστηκε ότι οι Πυροβολαρχίες θα έχουν πυροβόλα Krupp 75 και 105 χιλ. , το δε Τοπομαχικό Πυροβολικό πυροβόλα των 87 χιλ. με έξι (6) πυροβόλα σε κάθε

Πυροβολαρχία. Κατά τον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897 το Πυροβολικό συμμετείχε στο Θεσσαλικό μέτωπο και την μάχη της Κρήτης.

Το 1910 το Πυροβολικό εφοδιάστηκε με νέα σκευή, για το μεν Πεδινό Πυροβολικό με πυροβόλα Σνάϊντερ διαμετρήματος 75 χιλ. και KROUPP 105 χιλ, για δε το Ορεινό Πυροβολικό με λυόμενα πυροβόλα Σνάϊντερ διαμετρήματος 75 χιλ. Το πεδινό Πυροβόλο 75 χιλ. είναι το πρώτο πυροβόλο με το οποίο κατέστη δυνατή η έμμεση βολή. Κατά τους Βαλκανικούς πολέμους 1912-13 το Πυροβολικό συμμετείχε στις παρακάτω μάχες: Σαρανταπόρου, Γιαννιτσών, Θεσσαλονίκης, Κορυτσάς, Φλώρινας, Μπιζανίου, Κιλκίς Λαχανά, Κρέσνας, Μπέλλες, Νευροκοπίου και Καβάλας.

Α’ Παγκόσμιος Πόλεμος

Κατά την τελευταία δεκαετία του 19ου αιώνα το Πυροβολικό στην Ευρώπη εξελίσσεται ραγδαία. Κύρια εργοστάσια κατασκευής πυροβολικού είναι τα:

Το πεδινό πυροβόλο των 75 χιλ. υποδείγματος 1897 είναι εκείνο κυρίως με το οποίο η Γαλλία μετείχε στις πρώτες μάχες του Α’ παγκοσμίου Πολέμου.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στο λυόμενο ορειβατικό πυροβόλο Schneider – Δαγκλή ,του οποίου εφευρέτης ήταν ο μετέπειτα Αρχιστράτηγος Δαγκλής Παναγιώτης.

Το πυροβόλο αυτό χρησιμοποιήθηκε από την Ορειβατική Πυροβολαρχία του Ελληνικού Πυροβολικού μέχρι και τη Μικρασιατική Εκστρατεία.

Περίοδος 1914-1918

Το Ελληνικό Πυροβολικό αποτελείτο από:

Τρία (3) Συντάγματα ΠΠ, με πυροβόλα 75 χιλ. Σνάϊντερ και Σκόντα.

Ένα (1) Σύνταγμα Βαρέως Πυροβολικού, με πυροβόλα 120 χιλ. Ντε Μπάνζ.

Ένα (1) Σύνταγμα Οβιδοβόλων 155 χιλ.

Είκοσι(20) Μοίρες Ορεινού Πυροβολικού, με πυροβόλα 65 χιλ. Σνάϊντερ ή 75 χιλ. Σνάϊντερ – Δαγκλή ή Κρούπ από λάφυρα των Βαλκανικών Πολέμων.

Κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο το Πυροβολικό συμμετείχε σε όλες τις μάχες του Μακεδονικού μετώπου με κυριότερες τις μάχες του Σκρά, Στρυμώνα, Δοϊράνης και Κερκίνης.

Το πεδινό πυροβόλο των 75 χιλ. υποδείγματος 1897 είναι εκείνο κυρίως με το οποίο η Γαλλία μετείχε στις πρώτες μάχες του Α’ παγκοσμίου Πολέμου.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στο λυόμενο ορειβατικό πυροβόλο Schneider – Δαγκλή ,του οποίου εφευρέτης ήταν ο μετέπειτα Αρχιστράτηγος Δαγκλής Παναγιώτης.

Το πυροβόλο αυτό χρησιμοποιήθηκε από την Ορειβατική Πυροβολαρχία του Ελληνικού Πυροβολικού μέχρι και τη Μικρασιατική Εκστρατεία.

Περίοδος 1918-1935

Μέχρι το 1935 τα πυροβόλα που κατάφεραν να σωθούν από τη Μικρασιατική Εκστρατεία ήταν παλαιάς τεχνολογίας με πολλές βλάβες και ελλείψεις, ενώ ήταν ανύπαρκτα τα μέσα διαβιβάσεων και παντελής η έλλειψη Α/Α και Α/Τ Πυροβολικού. Έτσι πριν το Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο το Ελληνικό Πυροβολικό διέθετε:

Ορειβατικά πυροβόλα 75 χιλ. Σνάϊντερ τεμ. 192

Πεδινά πυροβόλα 105 χιλ. Σνάϊντερ τεμ. 120

Πεδινά πυροβόλα 85 χιλ. δισκελή τεμ. 48

Πεδινά πυροβόλα 105 χιλ. τεμ. 48

Βαρέα πυροβόλα 155 χιλ. τεμ. 48

Α/Α πυροβόλα 80χιλ. Μπόφορς τεμ. 4

Α/Α πυροβόλα 25 χιλ. Χότσκις τεμ. 32

Κατά την Μικρασιατική Εκστρατεία το Πυροβολικό συμμετείχε στις μάχες της Σμύρνης, Αϊδινίου, Περγάμου, Προύσσας, Δορυλαίου, Σαγγαρίου και Αφιόν Καραχισάρ.

Περίοδος Ελληνοϊταλικού Πολέμου (1940-41)

Το Πυροβολικό Μάχης διέθετε τα εξής πυροβόλα:

Ορειβατικό Πυροβολικό

Ορειβατικά πυροβόλα Σνάϊντερ 75 χιλ. υποδείγματος 1919 (βελληνεκούς 9000 μ.) συνολικά 192.

Ορειβατικά πυροβόλα Σνάϊντερ 105 χιλ. υποδείγματος 1919 (βελληνεκούς 8000 μ.)

συνολικά 120.

Ορειβατικά πυροβόλα Σκόντα 75 χιλ. (βελληνεκούς 6000μ) συνολικά 18.

Ορειβατικά πυροβόλα Σναϊντερ-Δαγκλή 75 χιλ. συνολικά 48.

Ορειβατικά πυροβόλα Σναϊντερ-Δαγκλή 75 χιλ. συνολικά 48.

Ορειβατικά πυροβόλα Σκόντα 105 χιλ. υποδείγματος 1916 (βελληνεκούς 6350 μ.) συνολικά 7.

Ορειβατικά πυροβόλα 65 χιλ. (βελληνεκούς 5500 μ.) συνολικά 110, τα οποία διατέθηκαν κατά Ουλαμούς ως Πυροβολικό Συνοδείας των Συνταγμάτων Πεζικού.

Πεδινό Πυροβολικό:

Διατέθηκε κατ’ αρχή ένα Σύνταγμα Πεδινού Πυροβολικού κατά Σώμα Στρατού με πεδινά πυροβόλα Σνάϊντερ 75 χιλ. συνολικά 208.

Βαρύ Πυροβολικό:

Διατέθηκε κατ’ αρχή ένα Σύνταγμα Βαρέως Πυροβολικού κατά Σώμα Στρατού με τα παρακάτω διαμετρήματα:

Πυροβόλα δισκελή Σνάϊντερ 85 χιλ. υποδείγματος 1925 (βελληνεκούς 15150μ.) συνολικά 48.

Πυροβόλα δισκελή Σνάϊντερ 105 χιλ. υποδείγματος 1925 (βελληνεκούς 15000μ.) συνολικά 48.

Πυροβόλα δισκελή Σνάϊντερ 155 χιλ. υποδείγματος 1917 (βελληνεκούς 12000μ.) συνολικά 60.

Πυροβόλα Σκόντα 150 χιλ.

Πυροβόλα Ντε Μπανζ 120 χιλ. συνολικά 6.

Οβιδοβόλα 6” συνολικά 24.

Πυροβόλα Κρουπ 105 χιλ. συνολικά 3.

Αντιαεροπορικό Πυροβολικό

Το Α/Α Πυροβολικό διέθετε τα παρακάτω πυροβόλα.

Πυροβόλα Μπόφορς 80 χιλ. υποδείγματος 1930 (βεληνεκούς 14500μ) συνολικά 4.

Πυροβόλα Κρουπ 88 χιλ. (βεληνεκούς 14700 μ.) συνολικά 25.

Πυροβόλα Ραϊνμετάλ 37 χιλ. υποδείγματος 1937 (βεληνεκούς 6800 μ.) συνολικά 54.

Πυροβόλα Ραϊνμετάλ 20 χιλ. υποδείγματος 1937 συνολικά 187.

Κατά τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο το Πυροβολικό συμμετείχε στις μάχες Πίνδου Καλαμά, Κορυτσάς, Πρεμετής, Κλεισούρας και Τρεμπένιτσας. Μετά την κατάληψη της χώρας μας τον Απρίλιο του 1941 από τους Γερμανούς διελύθει ο Ελληνικός Στρατός και παρεδόθησαν όλα τα Πυροβόλα. Ο νεοδημιουργηθείς στην Μ. Ανατολή Ελληνικός Στρατός διέθετε δύο Συντάγματα Πεδινού Πυροβολικού με Πυροβόλα 25 λιβρών τα οποία εφοδιάστηκε από την Μ. Βρετανία και με τα οποία συμμετείχε στις μάχες του Ελ Αλαμέιν και του Ρίμινι.

Περίοδος Μεταπολεμική μέχρι το 1952

Ορειβατικό πυροβόλο 3,7”

Α/Τ πυροβόλο 6 λιβρών

Ορειβατικό πυροβόλο 75 χιλ.

Μέσο πυροβόλο 5,5”

Α/Α πυροβόλο 40 χιλ.

Α/Α πυροβόλο 20 χιλ.

Περίοδος 1953 μέχρι σήμερα

Από το 1953 μέχρι και σήμερα το πυροβολικό ακολουθώντας την αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας εξελίσσεται διεθνώς. Το Ελληνικό Πυροβολικό ακολούθησε την εξέλιξη αυτή τόσο στην οργάνωσή του όσο και στην προμήθεια σύγχρονων οπλικών συστημάτων.